

На мою думку доречно було б зазначити, що для подальшого вдосконалення практики застосування нормативних фінансово-правових договорів необхідно закріпити у фінансовому законі: коло питань, по яких можуть укладатися такі договори; строки і порядок їх обнародування або доведення до відома відповідних осіб та набуття ними чинності; коло осіб, які мають право ініціації, прийняття таких угод; обов'язкову участь зацікавлених сторін у підготовці проектів нормативно-правових договорів.

Список використаних джерел:

1. Пархоменко Н.В. Джерела права: теоретико-методологічні засади: дис. док. юрид. наук / Н.В. Пархоменко. – Київ – 2009. – 44 с.
2. Чемерис І.В. Фінансове право / І.В. Чемерис // Джерела фінансового права – 2010. – №4. – С. 154
3. Рубійко К.В. Джерела фінансового права / К.В. Рубійко // Проблематика джерел. – 2009. – №4. – С. 154

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Сідор М.І.

Глуценко Ольга Миколаївна
студентка I курсу магістратури
судово-адміністративного факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»

ЕФЕКТИВНІСТЬ ОКРЕМИХ МЕХАНІЗМІВ ГАРАНТУВАННЯ ПРАВА НА ПУБЛІЧНУ ІНФОРМАЦІЮ

В умовах сучасності особливої важливості набуває транспарентність діяльності органів державної та муніципальної влади. Механізм доступу до інформації про їх діяльність врегульовано Законом України «Про доступ до публічної інформації» (далі – «Закон»). Законом визначаються і певні гарантії права на доступ до публічної інформації, зокрема, встановлення юридичної відповідальності, парламентський, державний та громадський контроль [2]. Ефективність зазначених способів захисту залежить від досконалості нормативного забезпечення їх застосування.

Аналізуючи положення ч. 1, ч. 2 ст. 3 Закону приходимо до висновку, що гарантом доступу до публічної інформації виступають її розпорядники, які також зобов'язані забезпечувати доступ до неї. З цього випливає певний конфлікт інтересів, оскільки безпосереднє забезпечення права і його гарантування одним і тим же суб'єктом нівелює всю суть такого гарантування. Для прикладу, таке явище простежується в процесі

формування переліків інформації, що є службовою, коли керівник органу влади, який є гарантом доступу до публічної інформації, практично на власний розсуд (оскільки застосування трискладового тесту подекуди ігнорується) вносить інформацію до вищевказаного переліку та обмежує доступ до неї. При цьому варто зауважити, що основною ідеєю Закону України «Про доступ до публічної інформації» було подолання надмірної таємності держави.

Деякі питання викликає положення ч. 5 ст. 3 Закону, зокрема, в частині гарантування парламентського контролю. Так, не завжди звернення до Уповноваженого з прав людини є гарантією беззаперечного розгляду питання. При цьому необхідно дотримуватись низки формальних процедур, визначених Порядком подання звернень до Уповноваженого. Ігнорування зазначених вимог, в свою чергу, може призвести до відмови у розгляді звернення. Фактично процедура складання скарги на дії чи бездіяльність розпорядника публічної інформації близька до процедури складання адміністративного позову, а тому, вважаємо, що звернення до Омбудсмана на практиці є альтернативою судового оскарження, проте з різними правовими наслідками.

Крім того, звертатись до Уповноваженого у випадку порушення права на доступ до публічної інформації варто невідкладно після вчинення правопорушення, оскільки за правилами провадження у справах про адміністративні правопорушення адміністративне стягнення може бути накладено не пізніше як протягом трьох місяців з моменту вчинення такого правопорушення. Ускладнює процес і термін розгляду звернення відповідно до Закону України «Про звернення громадян», який становить не більше 1-го місяця з дня отримання такого звернення (за виняткових обставин, термін може бути продовжений до 45 днів) [3]. Як слушно зазначає Ірина Кушнір, представник Уповноваженого з прав людини – начальник управління з питань підготовки конституційних подань та дотримання права на доступ до публічної інформації називає кілька причин такої ініціативи: перевантаженість офісу та те, що у випадку, якщо офіс Омбудсмана здійснює контрольну функцію щодо інформаційного права громадян, то він не може гарантувати незалежність захисту цього права, у випадку, якщо громадянин захоче оскаржити висновки офісу [5].

Гарантування незалежного захисту права на доступ до публічної інформації у випадку оскарження дій Секретаріату Омбудсмана нівелюється здійсненням контрольної функції щодо інформаційних прав громадян. Тому, вважаємо за доцільне розглядати можливість впровадження кардинально нового інституту парламентського контролю за дотриманням права на доступ до публічної інформації, який був би незалежним у своїй діяльності, проте дії якого, у випадку неналежного виконання власних повноважень могли б бути оскаржені.

Загалом даний інститут повинен діяти на засадах швидкості реагування, обов'язковості виконання його рішень, застосування заходів відповідальності за невиконання приписів, правової та фінансової незалежності. Інформаційний комісар повинен своєчасно та ефективно реагувати на звернення громадян та мати більш розширені повноваження щодо розслідування. На сьогодні існує декілька версій впровадження подібного органу: на базі спеціального агентства з питань захисту права на інформацію, створення окремого інституту уповноваженого під контролем уряду, визначення офіційної відповідальної особи за свободу доступу до інформації [4].

Законом України «Про доступ до публічної інформації» визначено застосування юридичної відповідальності за неправомірні рішення, дії чи бездіяльність розпорядників публічної інформації.

Вважаємо за необхідне звернути увагу на те, що внаслідок розгалуженої системи адміністративних правопорушень у правозастосовній практиці може виникати конкуренція правових норм. Наприклад, якщо фізична чи юридична особа звернулася до Державної служби України з питань картографії, геодезії та кадастру з інформаційним запитом щодо надання інформації про стан земель, а даним розпорядником було надано недостовірну інформацію, то в такому випадку виникає питання щодо того, яку саме матеріально-правову норму КУпАП слід застосовувати: ч. 2 ст. 212-3 КУпАП, яка передбачає відповідальність за надання недостовірної інформації за інформаційними запитами, передбаченими Законом України «Про доступ до публічної інформації», чи все ж таки ч. 1 ст. 532 КУпАП [1], оскільки дана інформація є інформацією щодо екологічної сфери [5, с. 84]. При цьому слід звернути увагу на відсутність узгодженості визначення осіб щодо складання протоколів про адміністративні правопорушення стосовно забезпечення права на доступ до публічної інформації. Нами вже було визначено, що відносно правопорушень, визначених ст. 212-3 КУпАП, особою, уповноваженою на складання адміністративного протоколу є Омбудсмен. Проте, застосування адміністративних стягнень, встановлених спеціальними нормами КУпАП, щодо різних сфер суспільних відносин у галузі доступу до інформації (у тій же екологічній сфері) залишаються нерегульованими. Вважаємо, що ці проблеми потребують додаткового дослідження та роз'яснення на нормативному рівні.

Список використаних джерел:

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. // Відомості Верховної Ради УРСР – 1984. – № 51. – ст. 1122.
2. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 р. № 2939-VI // Відомості Верховної Ради – 2011. – № 32. – ст. 1491.

3. Про звернення громадян: Закон України від 2 жовтня 1996 р. № 393/96-ВР // Відомості Верховної Ради – 1996. – №47. – Ст. 256.

4. Дачковська М. Про реалізацію «права знати» і захист викривачів інформації [Електронний ресурс] // Media Sapiens: веб-сайт. – 2016. – Режим доступу: <http://www.osvita.mediasapiens.ua/about/editorial/>

5. Макогонюк Ю.Ю. Юридична відповідальність за порушення права на доступ до публічної інформації в екологічній сфері / Ю. Ю. Макогонюк // Право і суспільство. – 2016. – № 1(2). – С. 80-87.

6. Патрікеєва Н. Інформаційний комісар: хто захищатиме доступ до інформації [Електронний ресурс] // Доступ до правди: веб-сайт, 2017. – Режим доступу: <https://dostup.pravda.com.ua/stories/publications/informatsiinyi-komisar-khto-zakhyshchatyme-dostup-do-informatsii>

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Міщенко І.В.

Доля Ірина Сергіївна

студентка V курсу

факультету морського права та менеджменту

Національного університету «Одеська морська академія»

РОЛЬ ДИПЛОМАТИЧНИХ ТА КОНСУЛЬСЬКИХ УСТАНОВ ЩОДО ЗАХИСТУ ПРАВ УКРАЇНСЬКИХ МОРЯКІВ ЗА КОРДОНОМ

Україна є правовою та соціальною державою, що забезпечує кожному громадянину належний обсяг прав та соціальних гарантій.

Статтею 43 Конституції України забезпечується право кожного на працю. Діяльність держави виражена в захисті прав на належні умови праці, розробці програм професійно-технічної освіти, забезпеченні професійного стажування та інше [1, с. 141].

Але в окремих професійних сферах держава не здатна забезпечити право громадян на працю. Такою сферою є мореплавство. Більшість громадян України, які отримують спеціалізовану освіту для подальшої праці на суднах торговельного флоту, вимушені працевлаштовуватися за кордоном.

Як правило, посередник із надання послуг із працевлаштування за кордоном діє на території України. Фактичним роботодавцем моряка виступає іноземна юридична особа, а місцем роботи – територія іншої держави.

Відповідно до положень Закону України «Про міжнародне приватне право», до трудових відносин громадянина України із іноземною особою застосовується право місця виконання роботи [3, с. 424].